

PC Basisschool
DE MORGENSTER

Jaarverslag
2016

Jaarverslag 2016 van PC Basisschool 'De Morgenster' te Sleenwijk.
Bestemd voor de ledenvergadering gehouden op woensdag 17 mei 2017.

1. Inleiding

De overheid geeft meer ruimte aan scholen om eigen beleid te formuleren. De consequentie daarvan is dat scholen, meer dan voorheen, verantwoording af moeten leggen.

Verantwoording aan de overheid in de vorm van toezicht door de onderwijsinspectie en door controle van een accountant op het financiële reilen en zeilen aan de hand van een omvangrijk controleprotocol. En verantwoording aan de maatschappelijke omgeving.

Scholen staan namelijk niet op een eiland, maar in een maatschappelijke omgeving en functioneren ten dienste aan die omgeving. Dit jaarverslag is bedoeld als verantwoording naar zowel de overheid als naar de maatschappelijke omgeving over de inhoudelijke gang van zaken op onze school. Dit jaarverslag vormt één geheel met de andere onderdelen van het officiële jaarverslag met o.a. het financieel jaarverslag en het bestuursverslag. Het jaarverslag beslaat de periode van kalenderjaar 2016 en bevat informatie over de cursusjaren 2015-2016 en 2016-2017.

Bij het afleggen van verantwoording hoort niet alleen een opsomming van resultaten en ontwikkelingen, maar ook een vergelijking met de plannen die de school heeft. Die plannen zijn tweeledig:

- de plannen voor de langere termijn zoals verwoord in het Schoolplan 2016-2020;
- daarvan afgeleid de plannen per schooljaar, de zogenoemde jaarplannen.

Schoolplan 2016-2020 geeft onze opdracht aan en welke doelen we nastreven.

Algemeen uitgangspunt

'De Morgenster' is een Protestants Christelijke Basisschool uitgaande van de Vereniging voor Protestants Christelijk Basissonderwijs te Sleenwijk. We willen op onze school leven en werken als mensen die de Bijbel aanvaarden als Gods Woord, met de opdracht:

God lief te hebben boven alles, de naaste als onszelf,

en de schepping te beheren als Gods eigendom,

vanuit ons geloof zoals Jezus Christus ons dat als de blinkende Morgenster heeft voorgedaan.

Zijn wie je bent, groeien in je talent op PC BS De Morgenster

Vanuit onze missie hebben we een visie geformuleerd, die als leidraad zal dienen voor ons beleid voor de komende planperiode. Het is de manier waarop we de missie vorm geven.

Kernkwaliteiten

Structuur

Resultaten basisvaardigheden

Ruimte voor talent van ieder kind

UITDAGEND DOEL

- Waar gaan wij heen? -

Onderzoeken en ruimte bieden aan leervragen

Inspelen op de talenten en leerbehoeften van leerlingen

Ontwikkelen van een kritische houding en creatief denken

Uitdagend en toekomstgericht onderwijs

Breed aanbod

Kernwaarden

Betrokken

Gepassioneerd

Ambitius

Betrouwbaar

Coöperatief

Het Schoolplan wordt vervolgens in vier jaarlijkse plannen uitgewerkt, de zogenaamde jaarplannen. Als startpunt voor alle werkzaamheden in 2016 gelden de volgende gegevens over de schoolgrootte (situatie per 01-10-2016):

aantal leerlingen	376
aantal groepen	16
aantal leerkrachten	29
aantal directieleden	1
aantal leden ondersteunend personeel	4
aantal leden interieurpersoneel	2

Vanuit het Bestuursakkoord 2014-2020, ondertekend door Ministerie, werkgevers- en werknemersorganisaties, krijgen schoolbesturen ruimte en vertrouwen om de goede dingen goed te doen. Iedere school kan een eigen keuze maken in het versterken van de kwaliteit. Daarbij worden de scholen niet belast met een extra verantwoordingsplicht. De verantwoording ligt bij de schoolbesturen via hun gebruikelijke kanalen, zoals het jaarverslag.

In het akkoord zijn de volgende doelen voor de school van 2020 geformuleerd:

- De school zorgt voor uitdagend en toekomstgericht onderwijs dat inspeelt op de talenten en leerbehoeften van alle individuele leerlingen.
- De school biedt onderwijs van hoge kwaliteit. Dit begint met de basisvaardigheden die alle leerlingen in alle tijden nodig hebben. Ook is er aandacht voor een brede persoonlijke en maatschappelijke vorming.
- In de school werken teams van leraren, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiders die zich individueel en als collectief ontwikkelen in hun professionaliteit. Deze teams maken de school van 2020 mogelijk.
- De school stelt de leerling centraal en draagt bij aan doorgaande leer- en ontwikkelijnen.

De doelen passen in 2016 goed bij onze schoolontwikkeling.

2. Onderwijs

De Jaarplannen 2015-2016 en 2016-2017 zijn de leidraad voor onze schoolontwikkeling en geven over 2016 het volgende aan:

Beleidsonderwerp	Wat willen we bereiken?	Resultaat
1. Visieontwikkeling richting de toekomst van De Morgenster, vertaald ook in nieuwbouw van het schoolgebouw	1. Beleid formuleren met richtinggevend uitspraken over toekomstvisie onderwijs op De Morgenster voor de korte en midden-lange termijn.	We ronden het visietraject af voor een nieuw Schoolplan 2016-2020. Via panels van leerlingen, ouders en personeel zijn bouwstenen verzameld. Het levert een compact document op dat de basis vormt voor ons beleid voor de komende vier jaren. Die visie wordt ook vertaald in wensen voor het nieuwe gebouw. De Morgenster kiest voor leslokalen van tenminste 56 m2 met daarnaast leerpleinen voor samenwerkend leren en tussenruimten voor concentratie en remedial teaching. De visie is ook leidraad bij de keuze voor inrichting van de buitenruimte, keuze van meubilair, ICT-voorzieningen e.d. De nieuwbouw van de brede school start in september 2016. Oplevering wordt in oktober 2017 verwacht.
2.1. Afstemmen op onderwijsbehoeften (HGW)	2.1. Alle ouders krijgen een Afstemmingsgesprek aangeboden, waarbij de vraag centraal staat: 'Wat moet ik als leerkracht weten om uw kind goed te kunnen begeleiden op school?' Schema Oudercontacten actualiseren.	Dit aanbod is gedaan. Ouders hebben de keus om hiervan gebruik te maken. Er is grote tevredenheid over deze gesprekken, zowel bij ouders als bij leerkrachten. De afstemmingsgesprekken zijn onderdeel van het plan voor oudercontactmomenten. Dat plan is in goed overleg met alle geledingen geactualiseerd. Een digitaal leerlingenrapport en Ouderportaal (uit ParnasSys) maken daarvan deel uit.
2.2. Afstemmen op onderwijsbehoeften (HGW)	Passend onderwijs willen we ook aan (hoog)begaafde kinderen bieden.	We gaan in 2016-2017 onderzoeken of een zogenaamde plusklas hiervoor de oplossing biedt. Eind 2016 besluiten we de 'Sterrenkijkgroep' per januari 2017 te starten voor 5 uur per week.

Beleidsonderwerp	Wat willen we bereiken?	Resultaat
3. Kwaliteitsbeleid op schoolniveau	<p>3. Het jaarplan wordt tweemaal per jaar geëvalueerd in de bouw.</p> <p>Elke werkgroep behaalt de vooraf helder geformuleerde doelen.</p>	<p>De ontwikkelpunten uit ons Schoolplan 2016-2020 zijn vertaald in jaarplannen. De doelen uit het jaarplan zijn per bouw verdeeld, de opbrengsten vastgelegd en er is een planning gemaakt.</p> <p>De werkgroepen die per onderwerp activiteiten uitvoeren, hebben de formats ingevuld. We behalen de gestelde norm van 80%.</p>
4. Onderwijs	4. We houden de kwaliteit van ons onderwijsprogramma op peil en actualiseren jaarlijks onderdelen.	<p>We doorlopen voor het vormingsgebied Sociaal Emotionele Ontwikkeling een keuzetraject voor een nieuw lesprogramma en kiezen voor de Kanjertraining. We volgen met het hele team 3 dagen scholing en zijn zo bevoegd de training aan de kinderen te geven.</p> <p>We kiezen een nieuwe methode voor Aardrijkskunde en Geschiedenis (Argus Clou) en nemen die in gebruik.</p> <p>De regels en afspraken voor eerder aangeschafte methoden voor Rekenen&Wiskunde en Taal-Spelling-Begrijpend lezen komen regelmatig in het bouwoverleg aan de orde.</p> <p>We behouden ons Brabants-Verkeersveiligheids-Label (BVL).</p> <p>We investeren in digitale leer- en hulpmiddelen en gaan vanaf augustus 2016 elk jaar elke leerling uit groep 5 voorzien van een eigen laptop voor gebruik op school.</p>
5.1. Opbrengstgericht werken – resultaten LeerlingOnderwijsVolg-Systeem (LOVS)	<p>5.1. De opbrengsten van de toetsen CITO LOVS zijn tenminste 50% op I, II -niveau en ten hoogste 10% op V-niveau.</p> <p>De inspectie Basisonderwijs verandert in 2016 haar normen voor het toezicht en geeft scholen de vrijheid om eigen normen vast te stellen.</p>	<p>Uit de overzichten uit ParnasSys blijkt dit doel voor de scores van alle vakken t.w. Technisch lezen, Begrijpend lezen, Spelling, Wereldoriëntatie, Taal voor kleuters, Rekenen voor kleuters en Rekenen haalbaar.</p> <p>We starten gesprekken met het personeel om realistische streefnormen voor De Morgenster vast te stellen. Het document komt begin 2017 gereed.</p>

5.2. Opbrengstgericht werken – resultaten CITO eindtoets	5.2. De resultaten van taal/lezen en rekenen/wiskunde zijn op minimaal gemiddeld niveau van de CITO eindtoets groep 8.	In 2016 behalen we op de onderdelen Taal/Lezen en Wereldoriëntatie van de CITO eindtoets groep 8 een hogere score dan het gemiddelde van vergelijkbare scholen. Voor Rekenen halen we die norm net niet. De rekencommissie gaat op zoek naar een mogelijke verklaring. De totaalscore is gemiddeld t.o.v. vergelijkbare scholen. Daarmee voldoen we aan het gestelde doel. (zie ook hoofdstuk 3 van dit jaarverslag)
5.3. Opbrengstgericht werken – observatie en registratie	5.3. De leerkrachten uit groep 1 en 2 werken binnen hun groep dagelijks met Onderbouwd volgens de gemaakte afspraken.	We zijn positief over dit doel uit het jaarplan en gaan zeker verder op de ingeslagen weg. Wekelijks staat een doel centraal. Alle leerlingen werken die week aan dat doel. Op- en uitval worden vastgelegd. Het levert een gedetailleerd overzicht op van de ontwikkeling van elke kleuter.
6. Communicatie	6. We verbeteren onze communicatie met ouders.	Begin 2016 gaat onze nieuwe website online. In maart 2016 nemen ook Basisonline in gebruik; een digitaal programma voor informatie-uitwisseling dat voldoet aan de actuele privacywet
7. Organisatie	7. We onderzoeken of onze schooltijden voor ouders nog passend zijn.	Directie en oudergeleding MR inventariseren de schooltijden van allerlei basisscholen in de regio met voor- en nadelen en leggen daar de gegevens uit het tevredenheidsonderzoek onder ouders uit 2015 naast. Op grond daarvan maken we een voorstel tot aanpassing. De MR houdt eind 2016 een ouderraadpleging op grond waarvan een besluit wordt genomen. Begin 2017 wordt dit aan alle ouders bekendgemaakt. Invoering volgt per 2017-2018.
8. Externe contacten	8. We werken samen met tal van organisaties uit onze omgeving.	Zoals in de inleiding staat: <i>‘Scholen staan niet op een eiland, maar in een maatschappelijke omgeving en functioneren ten dienste aan die omgeving.’</i> De samenwerking met verenigingen en organisaties strekt zich uit over een breed terrein. We schrijven een brief naar B&W van Werkendam over het behoud van zwembad Bijtelskil, we bieden service aan de jeugdclubs, gebruiken ruimtes van beide kerkgebouwen naast onze school, bieden onderdak aan showkorps Wilhelmina voor de taptoe, ondersteunen activiteiten van v.v. Sleeuwijk, we werken in het kader van de Brede School Sleeuwijk intensief samen met Burg Verschoorschool – Trema Kinderopvang – Cultuurpunt & Bibliotheek Altena en gemeente Werkendam.

De onderwijsinspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs. Er vindt in 2016 geen schoolbezoek of bestuursgesprek plaats. Op grond van de resultaten van CITO-eindtoets groep 8 handhaaft de inspectie het zogenaamde basisarrangement voor onze school.

In alle groepen worden activiteiten georganiseerd om het onderwijs betekenisvol te maken o.a. in het kader van gezonde voeding en gebitsverzorging bezoekt een tandarts groep 3, de kleuters krijgen metselaars van 't Gilde en een architect op bezoek bij hun thema 'bouwen', groep 8 gaat op werksafari naar een scheepvaartbedrijf in het kader van techniek, opa's en oma's komen voorlezen op school tijdens de Kinderboekenweek met als thema 'Voor altijd jong', bij cultuureducatie zijn er de Kunstweken met aandacht voor Mondriaan – Haring – Van Gogh – Picasso en maken alle kinderen de mooiste kunstwerken
Daarnaast zijn er tal van activiteiten in het kader van brede ontwikkeling o.a. fietscontrole i.v.m. Verkeersveiligheid, het voorleesproject van groep 8 bij het SOVAK, een bezoek aan Electron in Breda over mediawijsheid met activiteiten als presenteren van het Jeugdjournaal, een virtuality bril van hout maken, printen met een 3D printer en een app, een animatiefilmpje maken.

3. Resultaten

Elke dag op school proberen we zo goed mogelijk onderwijs te geven. Alles wat er gebeurt, staat in het teken van de zorg voor een goede kwaliteit. Kwaliteit is niet alleen het behalen van goede resultaten. Zeker zo belangrijk is het pedagogisch klimaat in de school, de sfeer in de groep, het welzijn en welbevinden van leerlingen en leerkrachten. Maar die laatste aspecten zijn tot op heden niet goed te meten, laten zich niet vertalen in objectieve cijfers en getallen. Daarom beperken wij ons in dit jaarverslag tot de aspecten die wel te meten zijn, ook al weten we dat die cijfers niet het volledige beeld van de kwaliteit van het onderwijs op onze school geven.

Cijfers over specifieke zorg voor leerlingen

Op onze school worden de vorderingen van alle kinderen regelmatig (driemaal per schooljaar) doorgesproken in een groepsbespreking tussen groepsleerkracht en intern begeleider. Kinderen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen extra aandacht in die bespreking. Die aandacht wordt meestal vertaald in een handelingsadvies waarmee de groepsleerkracht aan de slag gaat. Daarnaast vindt intensieve hulp aan kinderen plaats door een extra leerkracht, de remedial teacher.

Bij 8 leerlingen hebben de intern begeleiders zelf nader onderzoek verricht.

Bij 7 leerlingen is nader onderzoek verricht door een deskundige van de schoolbegeleidingsdienst (EDUX-Onderwijspartners).

Over één leerling zijn adviesgesprekken gevoerd met een deskundige van de schoolbegeleidingsdienst naar aanleiding van onderzoek uit vorige schooljaren.

Voor vijf leerlingen is er ambulante begeleiding geweest door deskundige collega's uit het speciaal onderwijs.

Er hebben 48 leerlingen gewerkt met programma's die we gemaakt hebben voor (hoog)begaafde en zeer goede leerlingen (12% van alle leerlingen).

Er werken 12 leerlingen met een aangepast programma voor taal en/of rekenen&wiskunde (3% van alle leerlingen).

Er één leerling blijven zitten (0,25 % van alle leerlingen)

Er is één leerling verwezen naar het speciaal basisonderwijs (0,25 % van alle leerlingen).

Er zijn 2 leerlingen versneld doorgegaan naar een volgend leerjaar (0,5 % van alle leerlingen)

Cijfers over vorderingen in basisvaardigheden

We toetsen de vorderingen van onze leerlingen regelmatig aan de hand van een aantal landelijk genormeerde toetsen. De resultaten van die toetsen worden door de intern begeleider besproken met de groepsleerkracht. Tijdens een teamvergadering worden de schoolresultaten met het hele team besproken.

Op schoolniveau kunnen de scores aanleiding geven tot actie op een bepaald vakgebied. Hieronder staan de resultaten van 2015-2016. Het aantal leerlingen is steeds uitgedrukt in een percentage.

Onderstaande vakken/ontwikkelingsgebieden worden verdeeld in 5 niveaus:

A : goed/zeer goed

B : ruim voldoende

C : voldoende

D : zwak/matig

E : zeer zwak

Technisch lezen (teksten lezen)

	A	B	C	D	E
landelijke norm	25%	25%	25%	15%	10%
De Morgenster	65%	20%	10%	4%	1%

Wereldoriëntatie

	A	B	C	D	E
landelijke norm	25%	25%	25%	15%	10%
De Morgenster	39%	29%	23%	6%	3%

Onderstaande vakken/ontwikkelingsgebieden worden verdeeld in 5 niveaus:

1 : goed/zeer goed

2 : ruim voldoende

3 : voldoende

4 : zwak/matig

5 : zeer zwak

Technisch lezen (woorden lezen)

	1	2	3	4	5
landelijke norm	20%	20%	20%	20%	20%
De Morgenster	29%	28%	21%	13%	9%

Begrijpend lezen

	1	2	3	4	5
landelijke norm	20%	20%	20%	20%	20%
De Morgenster	33%	20%	20%	17%	10%

Taalontwikkeling voor kleuters

	1	2	3	4	5
landelijke norm	20%	20%	20%	20%	20%
De Morgenster	41%	20%	30%	9%	0%

Spelling

	1	2	3	4	5
landelijke norm	20%	20%	20%	20%	20%
De Morgenster	40%	22%	17%	12%	9%

Rekenen voor kleuters

	1	2	3	4	5
landelijke norm	20%	20%	20%	20%	20%
De Morgenster	41%	25%	24%	8%	2%

Rekenen/wiskunde

	1	2	3	4	5
landelijke norm	20%	20%	20%	20%	20%
De Morgenster	27%	23%	24%	16%	10%

Aan het eind van de basisschool maken de leerlingen van groep 8 de CITO eindtoets.

Hieronder de resultaten.

De standaardscore wordt uitgedrukt in een getal tussen 501 (minimum) en 550 (maximum).

We vergelijken onze score met het algemeen landelijk gemiddelde van alle basisscholen.

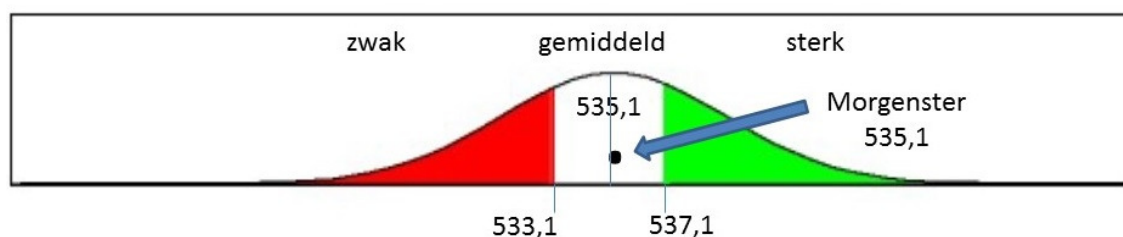
	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
landelijke gem.	534,5	534,8	535,0	535,1	535,1	535,5	535,2
De Morgenster	536,0	537,2	538,4	535,6	537,2	540,2	536,8

Hieronder de gegevens 2016 van de diverse onderdelen, uitgedrukt in percentages van het aantal goed beantwoorde vragen, afgezet tegen vergelijkbare scholen.

	landelijk	De Morgenster
taal	70,8%	72,7%
rekenen/wiskunde	64,6%	63,9%
wereldoriëntatie	64,8%	69,0%
totaal	67,5%	69,2%

De inspectie van het Primair Onderwijs vergelijkt de scores van elke school niet met het algemeen landelijk gemiddelde, maar met vergelijkbare scholen. Daarbij kijkt zij naar het opleidingsniveau van de ouders en dat levert een gecorrigeerde score op. Het onderdeel Wereldoriëntatie telt niet mee (geen verplicht onderdeel). Op grond van dat gegeven ziet onze score er zo uit:

CITO groep 8 2016 t.o.v. vergelijkbare scholen

Uitstroom naar het voortgezet onderwijs

Onze regio kent een scala aan mogelijkheden van scholen voor voortgezet onderwijs. We hebben het meeste contact met de christelijke scholen. Wij informeren hen over de van onze school afkomstige kinderen en blijven op de hoogte van de prestaties van onze oud-leerlingen.

Het percentage leerlingen dat naar de diverse vormen van voortgezet onderwijs gaat, wisselt van jaar tot jaar. Het is afhankelijk van de samenstelling van groep 8.

De schoolkeuze voortgezet onderwijs is afhankelijk van drie elementen: de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van het kind, de kwaliteit van de basisschool en de thuissituatie. We stellen ons ten doel het optimale uit elk kind te halen en er zodoende voor te zorgen dat het kind in de voor hem/haar meest geschikte vorm van voortgezet onderwijs terecht komt.

Hieronder de gegevens over de uitstroom naar de diverse schooltypen van voortgezet onderwijs uit de afgelopen jaren.

2009-2016	aantal leerlingenpercentage	
vmbo	78	18%
vmbo-t (mavo)	97	22%
vmbo-t/havo	18	4%
havo	119	27%
havo/vwo	46	11%
vwo/gymnasium	77	18%

2016	aantal leerlingenpercentage	
vmbo	11	21%
vmbo-t (mavo)	8	15%
vmbo-t/havo	1	2%
havo	20	38%
havo/vwo	1	2%
vwo/gymnasium	12	22%

Uit de terugkoppeling vanuit het voortgezet onderwijs blijkt dat de gegeven adviezen goed overeenkomen met de resultaten van onze oud-leerlingen in de brugklassen.

4. Leerlingen

Aandacht voor onderwijs van goede kwaliteit is natuurlijk bedoeld om de leerlingen beter te kunnen lesgeven. En over het werken met en van de leerlingen is het nodige te melden:

leerlingenaantal op teldatum 1 oktober

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
leerlingenaantal	431	415	412	417	409	395	376
gemiddelde per groep	25,4	24,4	24,2	26,1	25,6	24,7	23,5

Leerlingenprognoses

Voor het opstellen van een prognose van het leerlingaantal voor de komende jaren, is gebruik gemaakt van gegevens van de gemeente Werkendam - afdeling Onderwijs. De onderstaande leerlingaantallen zijn gebaseerd op de teldatum van 1 oktober van het voorafgaande schooljaar.

Prognose 1 'Gemeente' is opgesteld door de gemeente per november 2015 en geheel door ons overgenomen. Deze prognose is gebaseerd op cijfers over de samenstelling van de bevolking en uitbreiding van nieuwbouw.

Prognose 2 'De Morgenster' is een doorstroommodel. Deze prognose is gebaseerd op de huidige leerlingaantallen van onze school, aangevuld met de te verwachten instroom in groep 1 op grond van de geboortecijfers in Sleenwijk en verminderd met de schoolverlaters uit groep 8. De prognose is door 'De Morgenster' zelf opgesteld.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Prognose 1 Gemeente	397	422	414	405	386	379	380	380
Prognose 2 De Morgenster	408	410	398	396	390	366	358	346
Werkelijke getallen	412	417	409	395	376			

CONCLUSIE:

De leerlingenaantallen in onze prognose dalen harder dan in die van de gemeente. De prognose van de gemeente houdt ook rekening met nieuwbouw. Bij nieuwbouw is altijd sprake van doorstroming en dat levert meestal nieuwe leerlingen op. Het werkelijke leerlingenaantal valt in 2016 tegen. Wij hebben tot op heden veel minder aanmeldingen dan op grond van de prognose verwacht mag worden. We weten nog niet goed waar dat aan ligt.

Keuzes en activiteiten

- In 2015-2016 en 2016-2017 werken we met 16 groepen, met daarnaast tijd voor leerlingbegeleiding. Elk leerjaar is verdeeld in twee groepen.
- We stimuleren de kinderen om actief te sporten/bewegen door een gevarieerd aanbod tijdens de gymlessen, spelideeën aan te reiken voor buitenspel en deelname aan allerlei sportactiviteiten, schoolkorfbal, een skate-clinic. Bij het schoolvoetbal evenaart het jongensteam de beste schoolprestatie ooit en mag meedoen aan de kampioenschappen van Zuidwest Nederland in Middelburg.
- De gemeentelijke subsidie voor het schoolzwemmen is vanaf 2014 vervallen wegens bezuinigingen. De Morgenster besluit om het schoolzwemmen voor de groepen 4 en 5 ook in 2016 toch door te laten gaan (budget Schoolfonds).
- Voor het jaarlijkse Verkeersexamen in april slagen alle leerlingen van groep 7. Een speciale vermelding voor Jordi Nieuwenhuizen uit 7a die zowel theorie als praktisch foutloos maakt. Hij wordt op 20 april 2016 door wethouder Matthijs van Oosten (oud-leerling van De Morgenster) in het zonnetje gezet.
- Isa Knol uit 8a wordt voorleeskampioen van onze school, het Land van Heusden&Altena en de provincie Noord-Brabant. Op 25 mei doet ze mee aan de landelijke kampioenschappen in Amstelveen, een unicum in de geschiedenis van onze school.
- Dit jaar zijn we in groep 5, 6 en 7 begonnen met de typecursus van Ticken.nl. In juni behalen 30 leerlingen hun diploma.
- De Schoolkerkdienst in november in een bomvolle Ontmoetingskerk heeft als thema 'Waar kies jij voor'. De collecteopbrengst van bijna € 704,- voor het Rode Kruis wordt gevoegd bij de opbrengst van de sponsorloop voor hetzelfde doel. In totaal gaat € 10.500,- naar de Glazen Etalage in Sleeuwijk en Serious Request in Breda
- De opbrengst van de voorjaarsmarkt die we met alle groepen organiseren levert € 1750,- op voor Tweede Thuis in Altena.
- Voor het schaakexamen, waar kinderen uit groep 3 t/m 8 aan deel kunnen nemen, slagen 35 kinderen.
- Sinterklaas en zijn Pieten willen in december alvast verhuizen en pakken allerlei zaken in. Maar de bouw van de nieuwe school heeft wat vertraging opgelopen. We zullen per herfstvakantie 2017 gaan verhuizen.

- De OuderWerkGroep van onze school organiseert in goede samenwerking met het personeel heel wat activiteiten, waaronder een geslaagde activiteitenweek rond de Kinderboekenweek in oktober.
- Er vinden nog tal van andere activiteiten plaats. Zij staan steeds vermeld in de tweewekelijkse nieuwsbrief 'Tussendoortje' en op de website van de school.

Verantwoording totaal aantal uren groep 8 uit 2016-2017

groep	schooljaar	aantal uren	verplicht	marge
1	2009-2010	799,00		
2	2010-2011	859,50		
3	2011-2012	932,50		
4	2012-2013	1011,50		
5	2013-2014	1002,50		
6	2014-2015	1002,75		
7	2015-2016	1011,75		
8	2016-2017	995,25		
totaal		7614,75	7520,00	94,75

Belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar t.a.v. internationalisering

De kinderen van nu groeien op in een wereld die niet stopt bij de landsgrens. Het onderwijs heeft de belangrijke taak hun leerlingen kennis te laten maken met de internationale en interculturele samenleving. De leerlingen van nu worden wereldburgers. Internationaliseren in het basisonderwijs is samen met de leerlingen 'over grenzen heen kijken', zodat hun wereld wordt vergroot. Door leerlingen op jonge leeftijd te laten kennismaken met de internationale en interculturele samenleving, krijgen zij een breder perspectief en worden de leerlingen toegerust op het functioneren in deze samenleving.

INTERNATIONALISERING IS TE ONDERSCHIEDEN IN VIER DOMEINEN:

• vroeg vreemdetalenonderwijs (vvto)

Bij de kleutergroepen worden er regelmatig korte activiteiten in het Engels uitgevoerd zoals tellen, liedjes zingen en woorden aanleren. We gebruiken in groep 3 t/m 8 de methode 'Take it easy'. Take it easy is een digibordmethode Engels voor de groepen 3 t/m 8. De leerlingen gaan met een native-speaking digiteacher op avontuur naar diverse landen en locaties waar Engels wordt gesproken. Hiermee wordt een correcte uitspraak bevorderd. De leerlingen doorlopen de methode via thematische filmpjes, leuke muziekclips en prikkelende opdrachten. Ze gebruiken daar een mooi uitgevoerd werkboek bij. De leerlingen moeten aan het eind van de basisschool in staat zijn om eenvoudige gesprekken over alledaagse dingen in het Engels te voeren.

• internationaal georiënteerde leerinhouden

Naast het reguliere aanbod verwerkt in de methodes voor wereldoriëntatie, gebruiken we thematische lespakketten en handreikingen voor ontwikkelingshulpprojecten waaraan we mee hebben gedaan o.a. Serious Request en Glazen Etalage. In onze methode voor levensbeschouwing 'Kind op Maandag' maken we kennis met de wereldgodsdiensten.

• uitwisseling over de grens

We gaan met onze basisschoolkinderen niet letterlijk de grens over, maar via de computer is communicatie en uitwisseling heel gemakkelijk geworden. We hebben regelmatig contacten met ons adoptiekind Kailash uit India.

• internationale beleidsontwikkelingen

Ons beleid hierover is in ontwikkeling.

5. Personeel

We streven op onze school naar onderwijs van goede kwaliteit, omdat we vinden dat de kinderen daar recht op hebben. En die kwaliteit wordt in hoge mate bepaald door het personeel dat in de school werkzaam is. Door de meester en de juf voor de groep, door de andere personeelsleden die hen aansturen en ondersteunen. Zij bepalen het school- en werkklimaat. Zij inspireren, motiveren, zetten de kinderen aan tot ontwikkeling.

Overzicht onderwijspersoneel (tijdelijk en vast)
per 01-08-2016

leeftijd	aantal	fulltime	parttime	man	vrouw	totaal wtf
20-29	9	2	7	1	8	5,9875
30-39	8	0	8	0	8	5,0364
40-49	4	1	3	1	3	2,4611
50-59	8	1	7	1	7	5,1721
60 e.o.	2	1	1	1	1	1,3662
totaal	31	5	26	4	27	20,0233

In het algemeen kan opgemerkt worden dat het tekort aan onderwijspersoneel ook op onze school voelbaar is. Bij ziekte en ander verlof moet er steeds een beroep gedaan worden op parttimers en enkele invalkrachten en dat leidt soms tot een hogere werkdruk. In 2016 hebben we gelukkig weer te maken gehad met een relatief laag ziekteverzuimpercentage, maar wel hoger dan in voorgaande jaren op De Morgenster. De landelijke cijfers voor 2016 zijn nog niet beschikbaar.

Overzicht ziekteverzuim onderwijspersoneel
ziekteverzuimpercentage basisonderwijs

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
landelijk bao	6,20%	6,60%	6,70%	6,80%	6,50%	6,00%	6,30%	
Morgenster	3,03%	4,96%	2,38%	2,63%	2,60%	0,65%	1,88%	3,66%

Scholing

In het bestuursakkoord (zie blz. 5 van dit jaarverslag) staat het volgende:

In de school werken teams van leraren, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiders die zich individueel en als collectief ontwikkelen in hun professionaliteit. Deze teams maken de school van 2020 mogelijk.

Conform de cao PO worden personeelsleden zelf verantwoordelijk voor hun eigen professionalisering en krijgen daarvoor een budget à € 500,- en 83 uur per fte.

Die scholing is passend bij zowel de doelen van onze school als de taak of functie van de betrokkene. Er is scholing gevolgd op de volgende gebieden:

- management: Pedagogisch Leiderschap, Midden-management, Leidinggeven en ICT
- interne begeleiding: Meesterlijk coachen
- alle groepsleerkrachten: Omgaan met gedrag, Kanjertraining
- bedrijfshulpverlening: zeven collega's volgen de herhalingscursussen en houden hun bekwaamheid en bevoegdheid op peil
- diversen als Teach like a champion, Talentgedreven werken met kinderen, Werken met tablets, Bouwen aan een prettige groep, Dyslexie, bevoegdheid Bewegingsonderwijs, Engels en didactiek, Leren lezen.

Personeelsbeleid

We bieden stageplaatsen aan stagiaires van verschillende opleidingen aan.

- We stellen diverse invalkrachten aan die ons, al of niet tijdelijk, van dienst zijn bij invalwerk.
- Er gaan zeven collega's met zwangerschapsverlof (halen we de streekpers mee), twee ervaren collega's vertrekken (met ruim 23 jaar en 18 jaar ervaring op De Morgenster) wegens verandering van werk, er zijn drie collega's langdurig ziek (niet-werk gerelateerd). We vullen de vacatures in door twee nieuwe collega's te benoemen.
- De conciërgetaken worden uitgevoerd door 2 vrijwilligers, waarvan er één in augustus vertrekt wegens ander werk.
- We vieren de verjaardagen van het personeel d.m.v. een meesters&juffendag, gedeeltelijk gecombineerd met de bruiloft van één collega.
- Op 13 mei 2016 overlijdt een zeer gewaardeerde oud-collega, tevens oud-bestuurslid (secretaris) op 76-jarige leeftijd. Zij heeft zich in de periode 1975-2005 ingezet voor de goede voortgang van onderwijs en organisatie op De Morgenster. We gedenken haar in dankbaarheid.
- Binnen het thema 'Geloof, hoop en liefde' schrijft een collega een gedichtenbundel. De volledige opbrengst van de verkoop van deze bundel gaat naar 'Stichting Woord en Daad'. Zij gebruiken het geld voor het bouwen van huizen in Bangladesh.
- We zijn dank verschuldigd aan onze invalkrachten en parttimers van onze school. Zij verzorgen invalwerk bij allerlei (ziekte)verlof. Zij zorgen er mede voor dat de goede voortgang van het onderwijs aan alle groepen en de schoolorganisatie gewaarborgd blijft.

Beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag

Wat bepaalt de CAO over afvloeiing?

Wij zijn gehouden aan het ontslagbeleid.

Op basis van de afvloeiingsregeling worden per categorie personeel geactualiseerde afvloeiingslijsten gehanteerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de categorieën

- onderwijzend personeel;
- onderwijsondersteunend personeel;
- directie;
- werknemers die zijn benoemd op projectformatie.

Het is mogelijk om de afvloeiingslijst verder op te splitsen naar verschillende functies, voor zover deze niet uitwisselbaar zijn. Het bestuur is bevoegd deze opsplitsing te maken, na instemming van de MR.

De inhoud van de standaard afvloeiingsregeling

Het belangrijkste aspect uit deze regeling is het afvloeiingscriterium 'diensttijd bij het bestuur'.

Bij afvloeiing wordt de uitvoeringsregeling ontslag om bedrijfseconomische redenen van het UWV gevolgd.

Bij noodzakelijke inkrimping hebben personeelsleden in vaste dienst de mogelijkheid bij het bestuur aan te geven dat zij voor ontslag in aanmerking willen komen. Als hiervan geen sprake is geldt het afspiegelingsbeginsel en wordt het personeel ingedeeld in uitwisselbare functies. Binnen de categorieën uitwisselbare functies wordt vervolgens afgespiegeld.

Personeel wordt ingedeeld in verschillende leeftijdsgroepen (15-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-AOW leeftijd), per leeftijdsgroep wordt de medewerker met de kortste diensttijd ontslagen.

Na ontslag moet de verdeling van personeel over de leeftijdsgroepen zo veel mogelijk gelijk zijn als voor ontslag.

Daarbij zal het bestuur – op basis van het gevoerde onderwijskundig beleid – een keuze moeten maken binnen welke functiecategorie afvloeiing moet plaatsvinden.

De afvloeiingslijst

De afvloeiingslijst moet jaarlijks worden geactualiseerd. Als diensttijd bij het bestuur als criterium geldt, zal van alle werknemers moeten worden nagegaan hoeveel tijd (in maanden en dagen nauwkeurig) zij in dat kader hebben opgebouwd. Daarbij maakt het niet uit of sprake was van een fulltime of parttime dienstverband. Ook invaldagen tellen mee.

Afloeien op de Morgenster

Bij noodzakelijke inkrimping hebben personeelsleden in vaste dienst de mogelijkheid bij het bestuur aan te geven dat zij voor ontslag in aanmerking willen komen, bijv. d.m.v. ontslag met instemming of m.b.v. het opstellen van een vaststellingsovereenkomst of als personeel gebruik wil gaan maken van deeltijdpensioen.

Als dat niet mogelijk is, volgen we het stappenplan van de afvloeiingsregeling zoals vermeld in de 'UITVOERINGSREGELS - Ontslag om bedrijfseconomische redenen' van het UWV hoofdstuk 2.7.1.

6. Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

- Het bestuur beslist over toelating en verwijdering van leerlingen. Het houdt zich daarbij aan de voorschriften uit de Wet op het Primair Onderwijs (WPO).
- We schrijven nieuwe leerlingen in nadat er informatie over 'De Morgenster' is verstrekt. Deze informatie kan op verschillende manieren gegeven worden: mondeling door middel van een gesprek met de directie, schriftelijk door middel van een informatiepakket, een kennismakingsbezoek aan de school, of tijdens de zogenoemde 'open dag'.
- We wijzen de ouders/verzorgers erop dat er een keuze gemaakt kan worden tussen openbaar en bijzonder onderwijs. Bij keuze voor onze school vragen we de ouders/verzorgers het inschrijfformulier te ondertekenen voor juistheid van gegevens, waarbij zij tevens aangeven de grondslag en doelstellingen van 'De Morgenster' te zullen respecteren.
- Het bestuur van 'De Morgenster' kan vanwege de Wet Passend Onderwijs geen leerlingen weigeren. Er kunnen echter redenen zijn dat een leerling niet op De Morgenster wordt geplaatst, maar op een andere school uit ons Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Het bestuur vervult hierbij dan een actieve rol. Mogelijke redenen zijn terug te vinden in ons Schoolondersteuningsprofiel:
 - Er is sprake van gezondheidsproblemen, ernstige leer- en/of opvoedingsproblemen, handicaps. Bepalend is of de leerling het reguliere onderwijs in alle redelijkheid zal kunnen volgen en/of het zorgsysteem op onze school toereikend is om verantwoord onderwijs te kunnen geven. Eén en ander is ter beoordeling van bestuur en directie. Er zal in voorkomende gevallen advies worden ingewonnen bij externe deskundigen (uiteraard met toestemming van de ouders/verzorgers).
 - Er is sprake van een situatie waarbij de ouders/verzorgers de grondslag en doelstellingen van 'De Morgenster' niet kunnen respecteren. De leerling zal dan de activiteiten voortkomend uit onze identiteit niet mogen volgen. Er is dan sprake van een onvolledig onderwijsprogramma.
 - De aanmelding leidt ertoe dat de capaciteit van de school wordt overschreden of een goede schoolorganisatie niet meer kan worden gegarandeerd. Bestuur en directie zullen dit aannemelijk moeten maken.
- Aan alle ouders/verzorgers die hun kind inschrijven als nieuwe leerling, wordt de

schoolgids van 'De Morgenster' uitgereikt. Aan ouders/verzorgers van leerlingen die instromen in groep 1 wordt tevens het boekje 'Voor het eerst naar school op De Morgenster' uitgereikt.

7. Treasury management

Het treasurybeleid wordt uitgevoerd door de penningmeester, in overleg met de commissie Financiën. Voor het aangaan van kredietovereenkomsten (bijvoorbeeld rekening courant krediet, kasgeldleningen, onderhandse en andere meerjarige leningen) worden ten minste twee offertes aangevraagd. Het besluit tot het aangaan van de betreffende kredietovereenkomsten wordt genomen door het bestuur, met goedkeuring van het toezichthoudend deel, op aangeven van de commissie Financiën. Het besluit tot het aangaan voor overeenkomsten betreffende beleggingen (beheer en/of advies) wordt genomen door het bestuur, op aangeven van de commissie Financiën. Besluiten met betrekking tot betalingsverkeer worden genomen door de penningmeester. De penningmeester draagt zorg voor zorgvuldige en volledige dossiervorming van de besluiten en de uitvoering van het treasurybeleid.

8. Waardering van Activa en Passiva

De activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde, tenzij anders is vermeld. Inventaris beneden een aankoopprijs van €250,-- komt ten laste van de exploitatierekening. Inventaris boven een aankoopbedrag van €250,-- wordt geactiveerd. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijving. Er wordt lineair afgeschreven op basis van de economische levensduur. In het jaar van aanschaf wordt naar ratio afgeschreven. In het jaar van vervangen wordt normaal afgeschreven.

Afschrijvingspercentages:

Computers en toebehoren	5 jaar	
Digiborden	8 jaar	
Lesmethoden	10 jaar	
Inventaris	15 jaar	wordt 20 / 40 jaar
Fietsenstalling	5 jaar	

9. Slot

In het afgelopen jaar is er geïnvesteerd in mensen, in onderwijs, in organisatie, in communicatie en in techniek. We zijn trots op alle zaken die gerealiseerd zijn in 2016. Laten we samen verder bouwen aan die bijzondere school genoemd naar onze inspiratiebron: Jezus de blinkende Morgenster.

Sleeuwijk, maart 2017
Wim Marinissen

Jaarverslag van het bestuur 2016

A. Kerngegevens

Juridische structuur

De rechtspersoon van De Morgenster is een verenigingsvorm. De schoolvereniging is opgericht op 25 mei 1892.

Organisatiestructuur

Het bestuur bestaat uit 12 leden van de schoolvereniging. Zij worden tijdens de jaarlijkse ledenvergadering gekozen. Tevens wordt er dan verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. Binnen het bestuur is er scheiding aangebracht tussen een uitvoerend en een toezichhoudend deel. Het bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester aan, die tezamen het dagelijks bestuur vormen. Maandelijks vergadert het bestuur waarin het beleid van de school wordt voorbereid en vastgesteld.

Het vaststellen van beleidszaken wordt in samenspraak met de medezeggenschapsraad geregeld, aan de hand van het medezeggenschapsreglement.

De uitvoering van het vastgestelde beleid ligt in handen van de directie, bestaande uit een directeur en adjunct-directeur. Taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een managementstatuut. Onderdeel van dat managementstatuut is de taakverdeling tussen beide directieleden.

De school maakt gebruik van de diensten van een administratiekantoor. Zij zijn belast met de personele en financiële administratie. Het administratiekantoor is gehuisvest in scholengemeenschap Altena College te Sleenwijk.

Bestuurlijke samenwerking:

- Het bestuur heeft maandelijks (behalve in de zomerperiode) vergaderd, waarvan 2 maal samen met de medezeggenschapsraad (MR).
- Tevens is er 4 maal per jaar overleg met het Toezichhoudend Bestuur (TB).
- Bij de bestuursverkiezing tijdens de vorige ledenvergadering, zijn vanuit het Uitvoerend deel van het bestuur aftredend en opnieuw herkiesbaar gesteld: dhr. M. Schram en mevr. A. Crielaard. Aftredend en niet herkiesbaar was dhr. E. van Dijk. Voorgedragen als nieuw bestuurslid voor het Uitvoerend deel van het bestuur was mevr. L. de Rooij. Alle kandidaten werden unaniem door de aanwezige leden gekozen.
- Vanuit het Toezichhoudend deel van het bestuur was dhr. R. Pijpers aftredend. Voorgedragen als nieuw bestuurslid voor het Toezichhoudend deel van het bestuur was mevr. M. van Min. Ook zij werd unaniem door de aanwezige leden gekozen.
- Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld: Dhr. L.J. v.d. Koppel (voorzitter), mevr. L. de Rooij (penningmeester) en mevr. A. Crielaard (secretaris).
- In verband met de invoering van de wet Goed Bestuur in 2011 is er een splitsing in een Uitvoerend Bestuur en een Toezichhoudend Bestuur.

In het Uitvoerend gedeelte zitten: dhr. v.d. Koppel, mevr. De Rooij, dhr. Slagmolen, dhr. Boterblom, mevr. Crielaard, dhr. Schram, mevr. Smits-Ruiter en mevr. Beers.

In het Toezichthoudend gedeelte zitten: dhr. van Gelder, mevr. Kant-Lobregt, mevr. Kurpershoek en mevr. Van Min.

De gezamenlijke vergaderingen vinden 4 maal per jaar plaats: 2 maal met het hele uitvoerende bestuur en 2 maal met alleen het dagelijks bestuur.

Naam	Benoemd	Afgetreden	Functie
B. Slagmolen	mei-06		Bestuurslid/Algemeen adjunct
G.T. Boterblom	mei-10		Bestuurslid
H. Kant-Lobregt	mei-10		Toezichthouder
L.J. v.d. Koppel	mei-11		Bestuurslid/Voorzitter
A. Smits-Ruiter	mei-11		Bestuurslid
M. Schram	mei-12		Bestuurslid
A. Crielaard	mei-12		Bestuurslid/Secretaris
E. van Dijk	mei-12	mei-16	Bestuurslid/Penningmeester
R. Pijpers	mei-12	mei-16	Toezichthouder
E. van Gelder	mei-13		Toezichthouder
A. Kurpershoek	mei-13		Toezichthouder
L. Beers	mei-15		Bestuurslid
L. de Rooij	mei-16		Bestuurslid/Penningmeester
M. van Min	mei-16		Toezichthouder

Communicatie:

Het bestuur onderhoudt structureel contacten met:

- Directie, team en MR;
- Ouders: spreekuur tijdens de spreekavonden, via de Basisbabbel (schoolkrant) en het Tussendoortje;
- Schoolbesturen uit de gemeente Werkendam;
- Gemeente Werkendam;
- Koepelorganisaties PO-raad en Verus ten aanzien van adviezen op diverse gebieden.

Om het contact met de leden te bevorderen/in stand te houden, is er tijdens de spreekavond ook een spreekuur van het bestuur. Leden zijn hier van harte welkom voor vragen of opmerkingen/suggesties. Ook tijdens de jaarlijkse open middag/het inschrijven van nieuwe leerlingen is (een delegatie van) het bestuur aanwezig. Ook hier kunnen eventuele vragen beantwoord worden. Via de schoolkrant worden de leden/ouders door het bestuur geïnformeerd over actuele bestuurszaken.

Midden in de maatschappij

Als zogenaamde 'eenpitter' (één school onder één bestuur) staat De Morgenster niet op zichzelf. Waar nodig en mogelijk wordt samengewerkt en overlegd met schoolbesturen,

gemeente en andere maatschappelijke partners. Bij de onderstaande overleggen is De Morgenster op bestuurlijk niveau vertegenwoordigd.

OOGO

Wetgeving verplicht schoolbesturen en gemeenten om met elkaar 'een op overeenstemmingsgericht overleg' (OOGO) te voeren over zaken die te maken met lokale onderwijsthema's, zoals huisvesting, passend onderwijs en leerplicht. In de gemeente Werkendam worden ook de directeur-bestuurders van de kinderopvangorganisaties voor het OOGO uitgenodigd.

In 2016 heeft in de gemeente Werkendam drie keer het op overeenstemming gericht overleg plaats gevonden met de schoolbesturen van primair en voortgezet onderwijs. Het bestuur van de Morgenster is hierbij met twee bestuursleden vertegenwoordigd. Aanvullend op het OOGO vinden soms extra overleggen plaats, wanneer daar aanleiding voor is. In 2016 vonden extra overleggen met besturen plaats over voor- en vroegschoolse educatie en over een mogelijke belastingconstructie voor de brede scholen in de gemeente. Bij beide besprekingen was het bestuur vertegenwoordigd.

Bestuurlijk Overleg

Ter voorbereiding op het OOGO bespreken de schoolbesturen wanneer daar aanleiding voor is, zonder de gemeente, de actuele onderwijsthema's. In 2016 heeft dit bestuurlijk overleg niet plaats gevonden, aangezien de besturen elkaar bij veel andere gelegenheden ontmoeten. Het niet doorgaan van overleggen is dus zeker geen teken van slechte onderlinge verhoudingen. Wel heeft in 2016 een zogenaamd breed overleg plaatsgevonden met schoolbestuurders uit de drie Altena-gemeenten. Dit initiatief was afkomstig van het bestuurlijk overleg van de gemeente Werkendam vooruitlopend op de gemeentelijke herindeling. Het bestuur van de Morgenster was bij deze bespreking aanwezig. Waarschijnlijk krijgt dit overleg een vervolg nog voor de gemeentelijke fusie in 2019 een feit is.

Gesprek raadscommissie Inwoners

Het is in de gemeente Werkendam al vele jaren een goed gebruik dat de raadscommissie Inwoners de schoolbesturen jaarlijks uitnodigt voor een informeel overleg over actuele onderwijszaken. Ook in 2016 heeft dit gesprek plaatsgevonden. Hierbij is o.a. gesproken over passend onderwijs en de (nieuwe) huisvesting voor de scholen. Namens De Morgenster waren de directeur en twee bestuursleden aanwezig.

Brede school

Rondom allerlei thema's die te maken hebben met de bouw van de brede school vindt intensief overleg plaats. In het begin van 2016 lag de overlegfrequentie wat lager. In deze periode vond met name de bouwvoorbereiding plaats door architect en aannemer. Na de start van de bouw in september 2016 is de frequentie van de projectgroep overleggen opgevoerd naar ongeveer één keer per maand. De directeur en één bestuurslid vertegenwoordigen dit overleg met gemeente, openbaar onderwijs, kinderopvang en bibliotheek.

Extra overleggen vonden plaats over o.a. het bestek, de communicatie, het beheerplan voor de brede school. Ook hierbij was het bestuur van de Morgenster vertegenwoordigd. De beheergroep-vergaderingen voor de brede school, waar meer praktische zaken zoals ICT aan de orde komen, worden bijgewoond door de directeur.

Sinds 2016 maakt de Morgenster ook deel uit van de gemeentelijke stuurgroep brede school Sleeuwijk/MFA Werkendam. Naast de Morgenster zijn de bovenschoolse directeuren van SOOLVA en De Stroming deelnemer van dit overleg. Namens de gemeente zijn hierbij aanwezig de wethouder onderwijs, de ambtelijk opdrachtgever en de gemeentelijke projectleider. Hier komen met name locatie-overstijgende onderwerpen aan bod. De Morgenster is hier met één bestuurslid vertegenwoordigd.

Passend Onderwijs

Scholen moeten wettelijk gezien deel uitmaken van een samenwerkingsverband. De Morgenster maakt deel uit van het samenwerkingsverband Driegang. Driegang bestaat uit alle basisscholen (en hun besturen) binnen de gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Giessenlanden, Leerdam, Lingewaal, Molenwaard, Woudrichem, Werkendam en Zederik. Dit betreft zowel de scholen voor regulier onderwijs als de scholen voor speciaal (basis)onderwijs. Het samenwerkingsverband biedt voor kinderen woonachtig in deze gemeenten een samenhangend geheel van ondersteuning en voorzieningen, binnen en tussen scholen, zodat voor al deze leerlingen een passend onderwijsprogramma kan worden geboden.

Als lid van het samenwerkingsverband is het bestuur formeel vertegenwoordigd in de periodieke

Algemene Ledenvergaderingen (ALV) van Driegang. In 2016 vonden twee ALV's plaats. Het bestuur is hier vertegenwoordigd met één bestuurslid. De IB-er neemt deel aan de besprekingen vanwege inhoudelijke expertise.

Het samenwerkingsverband Driegang bestaat uit drie zgn. kamers, waarbinnen clusters van scholen de thema's rondom passend onderwijs (voor)bespreken. De Morgenster maakt deel uit van de kamer Rivierengebied Midden Nederland. In 2016 is de kamer drie keer bijeen geweest. Ook hierbij vertegenwoordigen één bestuurslid en de IB-er De Morgenster.

Beleidszaken:

Het uitvoerend deel van het bestuur heeft het afgelopen jaar 10 keer vergaderd: 13 januari, 10 februari, 23 maart, 20 april, 1 juni, 29 juni, 7 september, 5 oktober, 9 november en 7 december.

Op 5 maart en 3 oktober is er extra vergaderd met TB en Niek Mertens (extern begeleider) over het toezichtkader.

De volgende beleidszaken zijn op deze vergaderingen besproken:

- Brede School
- Formatieplan 2016-2017
- Schoolplan 2016-2020
- Passend onderwijs
- Begroting en meerjarenbegroting
- Bijdrage schoolfonds en schoolkamp
- Gevolgen Wet Werk en Zekerheid
- Vakantierooster
- Toezichtkader

- Rooster van aftreden bestuursleden
- Toekomst management

Het bestuur heeft in 2016 akkoord gegeven op het Formatieplan 2015-2016, op de Begroting van 2015 en op het Treasuryplan. Daarnaast is ingestemd met een verhoging van het schoolfonds naar € 45,00 en een verhoging van de bijdrage voor het schoolfonds naar € 70,00.

Binnen het bestuur zijn er diverse commissies, die iedere vergadering de gelegenheid hebben om lopende zaken terug te koppelen en/of te bespreken.

Onderstaand worden een aantal beleidspunten verder toegelicht, met name waar het gaat om wijzigingen en genomen besluiten.

Brede School

Het onderwerp Brede School is iedere vergadering aan de orde geweest. In het afgelopen jaar is de aannemer gekozen en gestart met de bouw. Ook is er gestart met een inventarisatie van het benodigde meubilair en is gekeken hoe de verhuizing georganiseerd gaat worden. Helaas is er vertraging in de bouw ontstaan en is momenteel de planning dat de verhuizing rond de herfstvakantie van 2017 zal plaatsvinden.

Schoolplan 2016 – 2020

Na diverse gesprekken met ouders, leerlingen, leerkrachten en bestuursleden is er een definitief schoolplan ontstaan voor de periode 2016 – 2020. Het bestuur heeft hier op 29 juni 2016 goedkeuring op gegeven.

Wet Werk en Zekerheid

Vanuit de overheid is de nieuwe wet Werk en Zekerheid ingevoerd die scholen enorm gaat beperken bij het inzetten van invalkrachten. De Morgenster heeft een plan gemaakt hoe invalkrachten ingezet kunnen worden, rekening houdend met de beperkingen van de Wet Werk en Zekerheid. Het bestuur heeft ingestemd met het onderhandelingsakkoord van de PO-raad en de vakbonden, echter wel met de kanttekening over de beperking.

Toezichtkader

Vanuit de Code Goed Bestuur zijn het toezichthoudend en uitvoerend deel van het bestuur gestart met het samenstellen van een toezichtkader waarin duidelijk wordt wat de taken en verantwoordelijkheden zijn van iedere geleding (uitvoerend bestuur, toezichthoudend bestuur en directie). Eind 2016 was dit nagenoeg afgerond. De planning is dat dit stuk begin 2017 definitief kan worden vastgesteld.

Toekomst management

Halverwege 2016 heeft mevr. Van Oosten haar baan als adjunct-directeur opgezegd. De vraag rees, of deze functie, die vacant werd, nog wel op dezelfde manier ingevuld moest gaan worden. Voor de korte termijn (schooljaar 2016/2017) is besloten om voor deze functie een externe medewerker in te huren voor 1 dag in de

week en een andere taakverdeling te maken tussen directeur en bouwcoördinatoren, waarbij er meer taken en verantwoordelijkheden bij de bouwcoördinatoren komen te liggen dan voorheen het geval was. Vanuit het bestuur is een werkgroep samengesteld, die gaat nadenken over de toekomst van het management op de Morgenster.

Tot slot heeft het bestuur zich sterk gemaakt voor het behoud van het zwembad Bijtelskil, door het schrijven van een brief aan de gemeente.

Afhandeling van klachten

Uit Schoolgids 2016-2017: 6.9 Klachtenprocedure

Het bestuur van 'De Morgenster' heeft zich aangesloten bij de klachtencommissie van VERUS (voorheen Besturenraad Protestants Christelijk Onderwijs). Klachten kunnen gaan over bijvoorbeeld de begeleiding van leerlingen, toepassing van strafmaatregelen, beoordeling van leerlingen, de schoolorganisatie, seksuele intimidatie, discriminerend gedrag, agressie, geweld en pesten. Het klachtrecht heeft een belangrijke signaalfunctie met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs. Het doel van de regeling is een zorgvuldige behandeling van klachten, waarmee zowel het belang van de betrokkenen wordt gediend, als dat van de school (een veilig schoolklimaat).

In geval van klachten is het hanteren van de goede volgorde van belang. We gaan er vanuit dat betrokkenen eerst met elkaar praten voordat een volgende stap wordt gezet. Veel kleine en grote problemen zijn op te lossen door goed onderling overleg te voeren.

In het huishoudelijk reglement (artikel 11) staat het volgende:

- klachten over het onderwijspersoneel kunnen worden ingediend bij de directeur;
- klachten over de directie kunnen bij het bestuur ingediend worden;
- klachten over het onderwijsondersteunend personeel kunnen worden ingediend bij het bestuur of bij de directeur.

Als dat overleg niets oplevert, kan een beroep gedaan worden op één van de vertrouwenspersonen van de school (zie 11.6). Deze klachten dienen schriftelijk te worden ingediend op een standaardformulier dat via school verkrijgbaar is.

Wijze waarop horizontale verantwoording wordt ingevuld

Governance

De term Governance wordt sinds enkele jaren veel gebruikt in Nederland. Met de term wordt aangeduid hoe de instelling wordt bestuurd en geleid. Voor het onderwijs spreekt men wel van Educational Governance. Belangrijke elementen uit (Educational) Governance zijn:

- Hoe zijn binnen de instelling management, bestuur en toezicht geregeld?
- Zijn deze voldoende gescheiden van elkaar zodat intern voldoende kwalitatieve waarborgen zijn ingebouwd?

- Hoe is de verticale verantwoording geregeld? In dit geval met name naar het ministerie van onderwijs?
- Hoe is de horizontale verantwoording geregeld? Daarbij spelen vragen als “van wie is de school?”, “ten dienste van wie werkt de school?”, “wat laat de school zich gelegen liggen aan zijn klanten?”.

In deze notitie zullen we ingaan op deze vragen.

1. Juridische structuur

PC BS De Morgenster valt onder de Vereniging voor Protestants Christelijke Basisonderwijs te Sleenwijk. Het antwoord op de vraag “van wie is de school?” is daarmee formeel gegeven, namelijk van de Vereniging.

Het lidmaatschap van de Vereniging staat open voor iedereen die de grondslag en de doelstelling van de vereniging onderschrijft. De grondslag is in artikel 2 van de statuten als volgt beschreven:

Het doel van de vereniging is het stichten en in stand houden van een school met de Bijbel te Sleenwijk. Haar grondslag is de Bijbel als Gods Woord en als enige regel van wat wij geloven en waar naar wij leven. Haar beginsel is, dat opvoeding en onderwijs in overeenstemming moeten zijn met de door de Bijbel geopenbaarde wil van God.

De doelstelling is in artikel 3 als volgt beschreven:

De vereniging tracht het in artikel 2 omschreven doel te verwerkelijken door het houden van vergaderingen, door het zoeken van samenwerking in alles wat tot de plaatselijke en algemene belangen van het Christelijk Onderwijs behoort en voorts met alle andere wettige middelen, welke tot het gestelde doel dienstig zijn.

In de praktijk is er één school opgericht en wordt dus één school in stand gehouden, namelijk PC BS De Morgenster.

Alle leden van de vereniging bepalen formeel gezamenlijk het beleid van de vereniging en in afgeleide zin daarvan hoe de school eruit ziet en wat de school doet.

Omdat de leden voornamelijk ouders van leerlingen zijn, wordt wel gezegd dat de school “van de ouders” is. In formele zin is dat niet correct, maar inhoudelijk zit er wel een kern van waarheid in. Want via de vereniging kunnen ouders hun stem laten horen. Maar meer nog: de vereniging is de drager van de school en elk lid van de vereniging draagt de school dus een beetje mee. En ook: de school is er voor het onderwijs aan de leerlingen, aan de kinderen van de ouders dus. Er is daarbij een wisselwerking tussen de wensen van de ouders en datgene wat de school kan en wil bieden gezien de statuten en de doelstellingen.

In de praktijk van de vereniging en de school moet er een goede interne organisatie zijn. Het is immers onmogelijk dat elk individueel lid van de vereniging op elk gewenst moment invloed kan uitoefenen. Daarom dus een goede interne organisatie die enerzijds de invloed en zeggenschap van de leden van de vereniging waarborgt en anderzijds een goed georganiseerd en slagvaardig geheel oplevert. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de inmiddels vastgestelde wetgeving waarbij drie lagen van leiding dienen te worden onderscheiden: management, bestuur en toezicht.

2. Interne organisatie

2.1. Bestuur

Vanouds wordt de vereniging bestuurd door het bestuur. In de statuten worden de omvang, de samenstelling, de taak en de bevoegdheden van het bestuur geregeld. Het bestuur is een bestuur op hoofdlijnen met een omvang van 7 tot 13 leden, die door de leden van de vereniging worden gekozen. Bestuursleden dienen in te stemmen met grondslag en beginsel van de vereniging. De samenstelling van het voltallige bestuur naar kerkelijke richting dient bij voorkeur evenredig te zijn aan de verhouding, waarin de onderscheiden kerken en kerkelijke groeperingen in het ledenbestand vertegenwoordigd zijn. Het voltallige bestuur kent een uitvoerend deel en een toezichthoudend deel. Het toezichthoudend deel van het bestuur bestaat uit minimaal drie bestuursleden. De overige bestuursleden vormen het uitvoerend deel van het bestuur.

2.1.1. Uitvoerend Bestuur

Het uitvoerend deel van het bestuur is belast met het besturen van de vereniging en van de van de vereniging uitgaande school en oefent de taken en bevoegdheden uit die bij of krachtens de wet aan het voltallige bestuur zijn opgedragen, met uitzondering van die taken en bevoegdheden die op grond van de wet of deze statuten expliciet aan het gehele bestuur dan wel het toezichthoudend deel van het bestuur zijn toegekend. Tevens heeft het uitvoerend deel van het bestuur het toezicht op de voorbereiding en uitvoering van het beleid van de school, alsmede het toezicht op de dagelijkse gang van zaken en van het beheer van de school. Het bestuur bestuurt op hoofdlijnen. Beleidsvoorbereiding, beleidsvorming en beleidsuitvoering zijn gemandateerd aan de schoolleiding, bestaande uit een directeur en adjunct directeur. Taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een managementstatuut. Onderdeel van dat managementstatuut is de taakverdeling tussen de directieleden.

In artikel 9 van de Statuten staat:

2. Het uitvoerend deel van het bestuur behoeft de goedkeuring vooraf van de toezichthoudende

bestuursleden voor besluiten strekkende tot:

- a. het vaststellen van de (meerjaren)begroting en wijzigingen van de (meerjaren)begroting;
 - b. het vaststellen van de jaarrekening, het treasurystatuut en het jaarverslag;
 - c. het vaststellen van het meerjaren strategisch plan van de vereniging als geheel;
 - d. het vaststellen van een managementstatuut als bedoeld in artikel 31 van de Wet op het primair onderwijs;
 - e. het vaststellen van een mogelijke integriteitregeling;
 - f. het stichten, opheffen, fuseren of afsplitsen van de school of delen daarvan, daaronder mede verstaan het aangaan/beëindigen van duurzame samenwerkingsrelaties met derden;
 - g. ingrijpende reorganisaties, waaronder in ieder geval moet worden verstaan het gelijktijdig of binnen een kort tijdsbestek beëindigen van de arbeidsovereenkomsten van meer dan 10% van de in dienst van de vereniging zijnde personeelsleden;
3. Het uitvoerend deel van het bestuur verschaft de toezichthoudende bestuursleden tijdig, gevraagd en ongevraagd, de voor de uitoefening van hun taak noodzakelijke gegevens.

4. Het uitvoerend deel van het bestuur onderhoudt contacten met de achterban van de vereniging en de school en representeert de vereniging en de school;
5. Het uitvoerend deel van het bestuur benoemt, schorst of ontslaat het personeel.

Samenstelling van het uitvoerend bestuur, alsmede verantwoording van het gevoerde beleid, staan vermeld in het bestuursverslag 2016.

2.1.2. Toezichthoudend Bestuur

De toezichthoudende bestuursleden zien er op toe dat het onderwijs overeenkomstig grondslag en doelstelling van de vereniging plaatsvindt. Daarnaast houden de toezichthoudende bestuursleden toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het uitvoerend deel van het bestuur, staan het met raad terzijde en fungeren als klankbord.

Daarnaast zijn zij belast met:

- a. het goedkeuren van de begroting en het jaarverslag en, indien van toepassing, het meerjaren strategisch plan van de vereniging als geheel;
- b. het toezien op de naleving door het voltallige bestuur van wettelijke verplichtingen, de code voor goed bestuur, bedoeld in artikel 171, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op het primair onderwijs en de afwijkingen van die code;
- c. het toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de school verkregen op grond van de Wet op het primair onderwijs;
- d. het aanwijzen van een accountant als bedoeld in artikel 2:393, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek die verslag uitbrengt aan de toezichthouder of het toezichthoudend orgaan, en
- e. het jaarlijks afleggen van verantwoording over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld onder a tot en met d, in het jaarverslag.

Jaarlijks vóór 1 juli wordt een algemene vergadering gehouden, waarin de periodieke bestuursverkiezingen plaatsvinden. Tevens wordt door het voltallige bestuur een balans en een staat van baten- en lastenrekening gepresenteerd en verantwoording over het afgelopen boekjaar, samenvallende met het kalenderjaar, afgelegd. Deze stukken zijn voorzien van een verklaring afkomstig van een accountant als bedoeld in artikel 2:293, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek. In het jaarverslag is de verantwoording van het toezichthoudend deel van het bestuur opgenomen.

Samenstelling van het toezichthoudend bestuur, alsmede verantwoording van het gevoerde beleid, staan vermeld in het bestuursverslag 2016.

2.2. Management, de schoolleiding

Het management van de school wordt ingevuld door de schoolleiding. In het managementstatuut is geregeld dat de schoolleiding belast is met de leiding van de instelling en voorts het bestuursbeleid voorbereidt, vormgeeft en uitvoert, uitgezonderd enkele terreinen die hierboven onder het kopje “uitvoerend bestuur” zijn genoemd.

Daarnaast is een deel van de vaststelling van beleid gemandateerd aan de

schoolleiding. In het managementstatuut is bepaald voor welke onderdelen van beleid dit geldt. Om praktische redenen is er daarbij voor gekozen om aan te geven voor welke beleidsonderdelen vaststelling is voorbehouden aan het bestuur.

De schoolleiding bestond tot 1 september uit een directeur en adjunct directeur.

Vanaf 1 september 2016 is de functie van adjunct-directeur vacant door het vertrek van de zittende adjunct-directeur. Er is een herverdeling van taken gemaakt, waarbij de 3 bouwcoördinatoren een nadrukkelijker rol spelen in de ondersteuning van de directeur. Samen met de directeur vormen zij het managementteam van de school. Het bestuur zal in 2017 nader onderzoeken hoe inrichting van het management en de directie er voor de toekomst uit moet gaan zien

De adjunct directeur vervangt de directeur bij diens afwezigheid voor zover beslissingen moeten worden genomen die geen uitstel dulden en waarover de directeur niet geraadpleegd kan worden.

De schoolleiding is, naast en met het bestuur, belast met de bewaking en de realisatie van de grondslag en doelstelling van de school, alsmede met het toezicht op de goede uitvoering van het vastgestelde beleid.

De directeur is voor alle beleidsterreinen van de instelling verantwoording schuldig aan het bestuur. De adjunct directeur is verantwoording schuldig aan de directeur.

De schoolleiding informeert het bestuur mondeling of schriftelijk over alle relevante ontwikkelingen. De schoolleiding neemt in principe altijd deel aan de bestuursvergaderingen van het uitvoerend bestuur.

De samenstelling van de schoolleiding per 1-10-2016 is als volgt:

Dhr. W. Marinissen, directeur

2.3. Medezeggenschap, de MR

Conform de Wet Medezeggenschap Scholen, de WMS, zijn er twee documenten van belang bij de medezeggenschap: het medezeggenschapsstatuut en het medezeggenschaps-reglement.

IN HET STATUUT ZIJN ZAKEN GEREGELD OVER DE SAMENSTELLING VAN DE MR, DE FACILITERING VAN DE LEDEN, DE INFORMATIEVERSTREKKING VAN DE KANT VAN HET BESTUUR EN DE VERTEGENWOORDIGING VAN HET BEVOEGD GEZAG IN HET OVERLEG MET DE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD.

De kern van het medezeggenschapsreglement wordt gevormd door het overzicht van de onderwerpen waar instemming of advies van de MR of een deelgeleding van de MR aan de orde is.

De adjunct directeur bezoekt (als adviserend lid namens het bestuur) de vergaderingen van de MR om voorstellen te kunnen toelichten, vragen te beantwoorden en informatie te geven over hetgeen speelt in de school en aan de orde is binnen het bestuur.

Bij belangrijke beleidszaken wordt de MR in een vroeg stadium betrokken bij de vorming van het beleid. In het jaarverslag van de MR valt te lezen welke onderwerpen aan de orde zijn geweest.

Jaarlijks worden twee gemeenschappelijke vergaderingen van bestuur en MR gepland.

De samenstelling van de MR per 1-10-2016 was als volgt:

Namens de ouders/verzorgers:

jaarverslag De Morgenster 2016

Anne-Marie Verschoor-Vos, voorzitter
 Berdi Damen
 Marjo van Andel-van 't Hoff
 Martin Koek

Namens het personeel:

Geraldine Heijblom-Roeland
 Esther Heijstek-van Pelt, secretaris
 Mariken van Ooijen-Goed
 Daphne Swart-Reijngoud
 Wim Marinissen, adviserend lid namens het schoolbestuur

Welke belangrijke risico's zijn er en hoe wordt hier mee omgegaan

1. Daling van het leerlingenaantal

De prognoses van zowel de school als die van de gemeente geven een daling van het leerlingenaantal aan voor de komende jaren (zie Formatieplan 2016-2017). Door daling van het leerlingenaantal nemen de inkomsten af en dit kan gevolgen hebben voor de werkgelegenheid en het in stand houden van 16 groepen. Eventueel nieuw personeel wordt in eerste instantie op tijdelijke basis benoemd, conform de geldende wet- en regelgeving. De komende jaren zullen we nog binnen de gestelde marge van 80-85% personele kosten uitkomen. Dit wordt jaarlijks nauwlettend in de gaten gehouden.

2. Eén school onder één bestuur

De toenemende complexiteit van de wet- en regelgeving blijft een potentiële risicofactor voor een eenpitter als de Morgenster. Samenwerking in breder verband wordt hierdoor in toenemende mate noodzakelijk.

Elke 3 jaar maakt het bestuur een interne afweging of het verantwoord is om door te gaan als zelfstandig bestuur met één school. De beschikbaarheid van voldoende bestuurskracht met relevante kennis en expertise, de financiële positie van de vereniging en de school is zo solide dat er vooralsnog geen reden is om af te wijken van de zelfstandige positie van de school. Sterker nog, als eenpitter biedt de kleinschalige organisatie voordelen in de vorm van korte communicatielijnen en hoge betrokkenheid.

3. Behoud identiteit

Vanaf oktober 2017 zal de Morgenster zich gaan huisvesten in de Brede School. Dat betekent dat we samen met de openbare Burgemeester Verschoorschool onder één dak zitten. Het is belangrijk dat de protestants-christelijke identiteit van de Morgenster gewaarborgd blijft. We willen die identiteit, waarbij de kernwaarden Betrokken, Gepassioneerd, Ambitieuw, Betrouwbaar en Coöperatief centraal staan, duidelijk naar voren laten komen in het onderwijs dat gegeven wordt maar ook in onze uitstraling naar buiten.

Het komende jaar zullen we hier extra aandacht aan geven en vooral de genoemde kernwaarden concreet maken in de uitvoering van beleid en onderwijs.

Jaarverslag Toezichthoudend deel van het bestuur Prot. Chr. Basisschool “De Morgenster”

Periode

Dit jaarverslag heeft betrekking op het kalenderjaar 2016.

Samenstelling

Het toezichthoudend deel van het bestuur bestaat uit vier leden: mw. M. van Min, mw. H. Kant-Lobregt, mw. A. Kurpershoek en dhr. E. van Gelder.

TB-lid dhr. J.R Pijpers was in dit jaar aftredend en niet herkiesbaar.

Bijeenkomsten

Het toezichthoudend deel van het bestuur kwam een aantal malen bijeen, deels voor reguliere TB-vergaderingen, deels voor gezamenlijke vergaderingen met UB en deels bijeenkomsten rondom het opstellen van een herzien toezichtkader.

Het toezichthoudend deel van het bestuur hanteert de Code Goed Bestuur voor het PO.

Activiteiten

Tijdens de vergaderingen zijn een aantal zaken besproken. Belangrijkste punten, beslissingen en activiteiten daaruit, buiten de reguliere onderwerpen als Cito-scores, formatiewijzigingen en meer, zijn:

- Vaststelling treasury statuut
- Herziening statuten 2017
- Managementrapportages
- Mogelijke beheerstichting i.v.m. BTW
- Schoolplan
- (Financieel) jaarverslag
- Begroting
- Brede School
- Toezichtkader

Intern toezichtkader

Speciale aandacht het afgelopen jaar 2016 is uitgegaan naar het zogeheten *intern toezichtkader*. Gezamenlijk is door UB en TB een document opgesteld dat eind 2016 in concept grotendeels gereed was. Hier zijn verschillende bijeenkomsten aan voorafgegaan waarin de rollen van TB en UB zijn besproken en de inhoud van het document. Door te beschrijven wat het doel is dat wordt nagestreefd én te beschrijven wat niet mag gebeuren, ontstaat er voor UB en directie een kader waarbinnen zij kunnen opereren. Zij leggen hierover verantwoording af en het TB toetst dit aan de vooraf opgestelde criteria. Het toezichtkader zal in 2017 in uitvoering worden genomen.

Bij het opstellen van dit toezichtkader zijn we als geheel bestuur bijgestaan door de heer Niek Mertens van InVerb.